

VÁŠ DOPIS ZN.:	---	
ZE DNE:	---	
SP. ZN.:	MZi-OZPSU/14070/2023/JK	
Č. J.:	MZi-OZPSU/14070/2023-6	
VYŘIZUJE:	Ing. Jakub Kratochvíl	DLE ROZDĚLOVNÍKU
TEL.:	+420 547 428 764	
E-MAIL:	jakub.kratochvil@zidlochovice.cz	
POČET PŘÍLOH:	0	
DATUM:	10.08.2023	
VYPRAVENO DNE:		

Z Á V A Z N É S T A N O V I S K O

Výroková část:

Městský úřad Židlochovice, Odbor životního prostředí a stavební úřad, jako správní orgán památkové péče, dle ust. § 25 a § 29 zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění, věcně a místně příslušný podle ustanovení § 61 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, a ust. § 10, § 11 a § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, po provedeném řízení na základě žádosti Benediktinského opatství Rajhrad, IČO: 00489174, Klášter 1, 664 61 Rajhrad, tímto v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů,

vydává,

k dokumentaci ke stavebnímu povolení

„VZDĚLÁVACÍ INSTITUCE RAJHRAD MEZINÁRODNÍ AKADEMIE SV. BENEDIKTA Z NURSIE PRO UMĚLECKÉ VZDĚLÁVÁNÍ“,

kterou zpracovali: Generální projektant PEER COLLECTIVE s.r.o., Masarykova 32, Brno, Autorizace: Ing. arch. Daniel Struhařík, číslo autorizace: 04875, Stavební část: Ing. Karel Leupold, Statika: Ing. Milan Ryšavý, Vytápění, VZT: Ing. Zdeněk Němec, Elektroinstalace: Lubomír Klíma, v červnu roku 2023, a kterou je dotčena kulturní památka rejst. č. ÚSKP 24767/7-918 – klášter Benediktinů s kostelem sv. Petra a Pavla v k.ú. Rajhrad,

toto

závazné stanovisko.

Provedení stavebních prací dle výše předložené projektové dokumentace, je ve smyslu ust. § 14 odst. 3 a 6 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a ve smyslu ustanovení § 9 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů,

přípustné za splnění následujících podmínek:

1.) Před zahájením stavebních prací na předmětném objektu bude investorem svolána kontrolní prohlídka stavby, na kterou budou pozváni zástupci odborné organizace státní památkové péče a orgánu státní památkové péče, přičemž na vstupním jednání bude dohodnut harmonogram dalších místních šetření za účelem sledování prací a případného upřesňování technologických postupů, různých detailů, předvedení vzorků (mj. povrchových úprav, doplňovaných prvků apod.), které

nemohly být komplexně ošetřeny tímto vyjádřením a vyskytly se teprve během realizace, předpokladem je mj. zachování autenticky dochovaných hodnotných historických prvků a konstrukcí včetně eliminace prvků nově vkládaných. Prohlídky budou prováděny za účasti Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Brně) a orgánu státní památkové péče (Městský úřad Židlochovice) a veškeré předložené vzorky budou předem odsouhlaseny zákonným způsobem.

2.) Před zahájením stavebních prací zajistí investor kompletní detailně zpracovanou fotodokumentaci stávající fasády včetně výzdoby a sejmutí profilace říms, přičemž tato dokumentace bude jedním z výchozích podkladů pro adekvátní obnovu průčelí. Následně dojde k odbornému odstranění stávajících nesoudržných a druhotně provedených (tj. novodobých) omítkových vrstev a nátěrů a jejich doplnění omítkami stejné materiálové skladby, struktury a barevnosti, a to v původním tvaru a modelaci dle dochovaného originálu včetně technologického provedení příslušných štukových detailů a plasticky či hladce utvářených ploch.

3.) Obnovy stávajících poškozených či dožilých dřevěných prvků (podlahy, schody, dveřní a okenní výplně) budou provedeny formou repase, případně kopie dle autenticky dochovaných originálů a budou svým materiálem, provedením a povrchovou úpravou navazovat na předchozí realizační etapu. Tyto prvky budou předem specifikovány a odsouhlaseny zástupci státní památkové péče.

4.) Přesun a obnova barokní kované mříže bude probíhat v režimu restaurování, z tohoto důvodu bude předložen restaurátorský záměr, který bude posouzen a odsouhlasen zástupci státní památkové péče.

5.) Bude provedeno detailní zaměření a průzkum krovových konstrukcí s ohledem na prvky, které budou zachovány a na prvky určené k repasi nebo výměně. V žádném případě nesmí dojít k destruktivnímu či invazivnímu průzkumu, který by mohl znehodnotit autenticky dochované prvky. Během prací bude zároveň zjištěn stav nepřístupných trámů, zazděných zhlaví vazných trámů a pozednic. Veškeré nově zabudované prvky krovové konstrukce musí být z povrchově upraveného hoblovaného dřeva s možnou výjimkou nově aplikovaných střešních latí pohledově navazující na historické tesařské spoje, které je nutné provést precizně, je potřeba dbát na perfektní lícování čelních srazů tak, aby byla jistěna statická funkce spoje. Jednotlivé prvky musí respektovat hmotu prvku původního, přechod mezi původním prvkem a jeho protézou je nutné začistit tak, aby napojení nepůsobilo rušivě. V případě aplikace protéz a jejich spojení s původním dřevem pomocí konstrukčního spoje a svorníků je potřeba, aby svorník měl pečlivě zabroušené čelní plochy (otřepky po zkracování závitových tyčí) a délka závitové tyče přesahující přes matku byla u všech svorníků na spoji stejná. Při povrchové úpravě veškerých nových prvků je vhodné použít klasické manuální hoblování, nikoliv strojové opracování. Nežádoucí je taktéž použití kulatých prefabrikovaných kolíků stejně jako pojišťování spoje pomocí lepidel či strojově vyrobených hřebíků. Ochranný nátěr krovové konstrukce bude bez obsahu boritých solí.

6.) Před započatím stavebních prací na památce bude proveden stratigrafický průzkum omítek, jehož cílem bude posouzení omítkových vrstev příslušných částí a jejich materiálová skladba včetně povrchových úprav. Tento podklad bude předložen zástupcům památkové péče, na základě něhož bude stanoven technologický postup obnovy fasády.

7.) V chodbě 2. NP bude provedena repase okenních výplní bez dithermového zasklení, budou osazeny nové mosazné kličky v provedení Alt Wien. Dále budou repasována tři venkovní okna nad vstupem do prelatury, vnitřní okna nejsou zahrnuta do oprav, v případě požadavků na údržbu či repasi budou tyto projednány zákonným způsobem.

8.) Střešní sněholapy budou namísto navržených kovových zábran provedeny formou kulatiny z jedlového dřeva a osazeny na střeše prelatury v jedné výškové úrovni cca 1 m nad okapem, a to pouze

v exponovaných polohách ohrožujících bezpečnost osob a majetku. Návrh realizace bude předložen zástupcům státní památkové péče.

9.) V místech plánovaných vsaků na pozemku 2019 budou v předstihu ověřeny archeologické terény zjišťovacím výzkumem tak, aby nedošlo k poškození neznámých archeologických situací předcházejících výstavbě barokního konventu.

10.) Požadujeme zhotovení pasportu stávajících okenních a dveřních výplní s ohledem na jejich členění, dataci a způsob provedení, prvky kování apod.

Odůvodnění:

Benediktinského opatství Rajhrad, IČO: 00489174, Klášter 1, 664 61 Rajhrad, podalo prostřednictvím zplnomocněného, kterým je Ing. Karel Leupold, IČO: 07484127, Urbanov 1, 588 62 Urbanov, dne 23.06.2023 žádost o závazné stanovisko k dokumentaci ke stavebnímu řízení.

Z přiložené projektové dokumentace lze cílový záměr zjednodušeně vnímat takto:

Jedná se o rekonstrukci objektu prelatury v benediktinském klášteře Rajhrad pro účely tvůrčího vzdělávání v oblasti umění, restaurování významných památek, kulturně historického dědictví včetně památek písemných. Veškeré navrhované dispoziční úpravy vycházejí z potřeb realizace záměru. Jedná se o stavební úpravy a změnu v užívání části 1NP a minimální část 2NP. Vzniknou dvě místnosti, Atelier kreativ edukace, třikrát místnost Workshop space, technická místnost s WC, Konferenční sál, WC pro muže a WC pro imobilní, který je spojený s WC pro ženy, dále dvě místnosti se zázemím pro lektory. Rekonstrukce objektu prelatury v benediktinském klášteře Rajhrad pro účely tvůrčího vzdělávání v oblasti umění, restaurování významných památek, kulturně historického dědictví včetně památek písemných. Zvyšování vizuální inteligence a komunikace v digitální sféře 21. století. Digitalizace evropských kulturních fondů prostřednictvím fotografie, 3D skenování a vytvářením prostorových kopií.

Městský úřad Židlochovice si v řízení vyžádal v souladu s ustanovením § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, písemné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Brně, jako odborné organizace státní památkové péče, které mu bylo, po prodloužení lhůty k vyjádření, doručeno jako kladné s připomínkami dne 31.07.2023 pod č.j. NPU-371/56484/2023 – Mgr. Sedláček.

Z obsahu vyjádření odborné organizace, o které se správní orgán opírá, ze skutečností známých mu z jeho úřední činnosti na místě samém a z předloženého návrhu, dospěl správní orgán k závěru, že výše uvedený záměr, je podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, přípustný, neboť zamýšlené práce nejsou v rozporu se zájmy státní památkové péče. S podmínkami NPÚ se ztotožňuje.

Ad 1.) Požadavek na svolávání kontrolních prohlídek má oporu v zákoně, zejména v § 32, kde je stanoven odborný dohled odborné organizace památkové péče. Zároveň plyne z povahy věci, že případné dílčí upřesnění může být uplatněno pouze v přítomnosti dotčených stran. Kontrolní prohlídky lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče.

Ad 2.) Pro adekvátní obnovu historické fasády se štukovou výzdobou je rovněž nezbytnou podmínkou kompletní a detailní provedení fotodokumentace jejího stávajícího stavu a sejmutí nezbytných profilací, neboť při opravách se předpokládá odstranění degradovaných částí omítek v nezbytně nutné míře, jejich výchozí stav je nutno před opravou zdokumentovat pro zachování proporčních vztahů, konfigurace detailů atd. Pro optimální obnovu historické fasády je též nutné odborné odstranění stávajících nesoudržných a druhotně provedených (tj. novodobých) omítkových vrstev a nátěrů, pro jejich kvalitní návaznost a doplnění omítkami stejné materiálové skladby, struktury a barevnosti, a to v

původní modelaci dle dochovaného originálu včetně technologického provedení příslušných štukových detailů a plasticky či plošně utvářených ploch. Odhad osekání omítek lze stanovit z předběžného průzkumu. Před započítím prací bude zhotovitelem proveden důkladnější průzkum stavu fasádních omítek a specifikován požadovaný rozsah odstranění.

Ad 3.) Veškeré repasované či nově vyrobené dřevěné prvky mají jednotnou podobu, způsob provedení a povrchových úprav, které byly předem stanoveny a odsouhlaseny v rámci celkové koncepce stavby.

Ad 4.) Práce na obnově mříže budou prováděny v režimu restaurování. Pro posouzení adekvátnosti požadovaného zásahu, vhodnosti materiálů apod. je třeba v první fázi předložit restaurátorský záměr. Barokní kovanou mříž je možno považovat za dílo uměleckého řemesla z období výstavby prelatury.

Ad 5.) Úroveň zpracování projektové dokumentace krovových konstrukcí zásadně ovlivňuje celkový postup a výsledek prací. Je nutné předložit komplexně zpracovaný průzkum poškození a diagnostiku prvků. Smyslem je zdokumentovat a popsat prvky v jejich současném stavu tak, aby bylo jednoznačně určitelné, že daný prvek je v místě svého působení a ve stávajícím stavu vyhovující nebo nevyhovující s ohledem na jeho stáří. Výpis poškozených a napadených prvků není součástí předložené dokumentace. V případě použití shodných tesařských spojů budou doplněné prvky sice viditelné, ale po čase, kdy dřevo získá žádoucí patinu, nebudou nové prvky působit rušivě. Hlavním důvodem ručního opracování je nižší usazování prachu a nečistot na prvcích a jejich následné jednoduché odstranění průmyslovým vysavačem. Také jednodušší ošetření povrchu při chemické ochraně proti hmyzu a houbám. V neposlední řadě prvky s hoblovaným povrchem jsou hladší, nevyčnívají z nich třísky a kromě lepší požární odolnosti hoblovaných prvků (menší počet zápalných hran) jsou pohledově vhodnější pro použití do konstrukce s tesanými prvky.

Ad 6.) Požadavek na provedení stratigrafického průzkumu vychází z nutnosti poznání charakteru a rozsahu zachovaných historických vrstev omítek a nátěrů, bez nichž nelze stanovit předmět ochrany. Vyhodnocením stratigrafie je možné dále určit vývoj úprav a stanovit koncepci prezentace památky, ovšem pouze v návaznosti na již provedené etapy. Zásadním bodem je zde také archivace zjištění historického vývoje a barevnosti fasád, využitelná ať již při budoucích obnovách objektu nebo při tvorbě koncepcí obnovy obdobné architektury jinde. Pouze metodou stratigrafického průzkumu je možné odhalit hodnotné úpravy a tím zároveň zabránit jejich případnému poškození či ztrátě v důsledku jakýchkoliv invazivních zásahů do povrchových úprav místností, zejména v souvislosti s případným odstraňováním dožilých omítek, trasováním nových instalací či jiných sítí apod. Požadavek na stratigrafický průzkum plyne z poznání možného výskytu dochovaných historických omítkových vrstev. Po odstranění stávajících novodobých a degradovaných omítkových vrstev a nátěrů je nutná aplikace omítek stejné nebo obdobné materiálové skladby, struktury a barevnosti, jaké byly u daného objektu zjištěny, aby byl zachován charakter a celistvost povrchu vnitřních omítek. V tuto chvíli nelze spolehlivě určit, jaké bude procento odstraněných omítek, předpoklad je 80 až 90 % v úrovni 1. NP z důvodu jejich velmi špatného technického stavu.

Ad 7.) Jedná se o tři autenticky dochovaná ven otevíraná historická okna z přelomu 19. a 20. století s kovovými obrtlíky a o deset dochovaných oken cca ze 40. let 20. století s později osazenými bakelitovými kličkami. Při obhlídce na místě samém bylo zjištěno, že okenní výplně jsou v relativně dobrém technickém stavu a jejich repasi bude možné realizovat.

Ad 8.) Použití střešních sněholapů z dřevěné kulatiny navozuje jednoduché a dobově akceptovatelné bezpečnostní opatření proti sesuvu sněhu a zároveň neinvazivní pojetí střešního pláště. Akceptovatelné je však pouze v místech, kde vlivem možného pádu sněhu ze střechy hrozí bezprostřední ohrožení osob či majetku. Z pohledu památkové péče, tedy zejména na nádvorních stranách střech.

Ad 9.) Štěrkový vsakovací drén bude o rozměrech 1,5x12,0x1,0 m (šířka X délka X výška) s nátokovou šachtou z PVC DN 400. Vzhledem ke složitému historickému vývoji areálu poskytuje archeologie jednu z možností rekonstrukce jednotlivých vývojových etap. Archeologické situace jsou tedy vnímány jako jedna z historických hodnot. Aby nedošlo k plošnému narušení zásadních

archeologických situací, je nutné v předstihu před realizací plošných výkopových prací ověřit význam archeologické situace za pomoci zjišťovacího výzkumu.

Ad 10.) Požadavek na zhotovení pasportu dochovaných okenních a dveřních výplní vychází z nutnosti posouzení historických hodnot jednotlivých prvků, které je nutné bezpodmínečně zachovat, a které nevykazují historické hodnoty a je možné je zhotovit v replice, ať již původní odstraňované výplně nebo historicky dochovaných výplní na jiných místech stavby v návaznosti na koncepci obnovy předchozích etap.

Upozornění:

Vzhledem k charakteru stavby a plánovaným zásahům do historických konstrukčních vrstev (zásypů kleneb, skladby podlah, dlažeb, ...) upozorňujeme, že stavbu lze považovat jako zásah v území s archeologickými nálezy ve smyslu § 22 zák. č. 20/1987 Sb. v platném znění, kdy za archeologický nález je považována vlastní situace skladby stavebních konstrukcí a souvisejících vrstev.

Upozorňujeme tímto také na povinnost investora oznámit již v době záměru stavební činnost Archeologickému ústavu AV ČR Brno, v. v. i., Čechyňská 19, 602 00 Brno a umožnit jemu nebo jiné oprávněné organizaci provedení záchranného archeologického výzkumu. Upozorňujeme na povinnost ohlásit archeologické nálezy (v souladu s ustanovením § 23 odst. 2, 5 zák. č. 20/1987 Sb. ve znění pozdějších předpisů a § 176 zák. č. 183/2006 Sb.) příslušnému stavebnímu úřadu a orgánu státní památkové péče.

Poučení:

Proti tomuto závaznému stanovisku se nelze samostatně odvolat. Opravné prostředky lze proti němu uplatnit pouze v režimu ust. § 149 zákona č. 500/2004, Správní řád.

Ing. Milan Komenda
vedoucí odboru životního prostředí
a stavebního úřadu

Obdrží:

1. Ing. Karel Leupold, IČO: 07484127, Urbanov 1, 588 62 Urbanov, IDDS: czwkju3

Na vědomí:

2. Národní památkový ústav, ú.o.p. v Brně, nám. Svobody 8, 601 54 Brno, IDDS: 2cy8h6t